Korsak J. Głos (25/I 1791)

http://rcin.org.pl

XVIII 2 567
http://rcin.org.pl

G Ł O S

JASNIE WIELMOZNEGO JMCI PANA

T A D E U S Z A

K O R S A K A

SĘDZIEGO ZIEMSKIEGO

Y POSŁA WOIEWODZTWA WILENSKIEGO

NA SESSYI SEYMOWEY

Dnia 25 Januaryi 1791. Roku.

M I A N Y.

NAYIASNIEYSZE SKONFEDEROWANE RZEPLTEY STANY.

Kiedym się z uwagą nad Proiektem od Prześwietney Deputacyi przyniesionym zastawnych Possessorom z possessyi sta Zł: podatku dziesiątego grosza do Skarbu Rzepltey nieopłacaiących od wotowania na Seymikach usuwaiącym zastanowił, czy mam się do niego łączyć? czyli przeciw onemu zdanie moie otworzyć? Uyrzałem w wielu pismach niedościgłych rozrządzeń

A

http://rcin.org.pl
XVIII. 2. 567

Boſkich prawidło, które iednych z doſtatkow do uboſtwa, drugich z uboſtwa do bogactwa prowadząc, iednych z krzeſeł Senatorſkich, Miniſteryow i Urzędow do pługa i roli, drugich przemiiaiącym loſem od pługa i roli do naywyżſzych doſtoieńſtw przenoſi, i tak codziennie niby iakieś z ludźmi igrzyſko ſprawuiąc, codziennie Naywyżſza niedościgła Wſzechmocności Mądrość z gury na doł, z dołu na gurę przenoſząc, oczewiſte nam tey prawdy wyſtawia widoki, których żywym wyobrażeniem przekonany idąc za prawidłem Inſtrukcyi Woiewodztwa moiego na mię i Kollegow moich obowiązek wkładaiącym pilney czynności o nieściośnieniu Swobod i Prerogatyw Szlacheckich, iść muſzę za głoſem prawdy dla oddania ſłuſzności wſpołbraci moim i Waſzym w domach pozoſtałym, którzy loſy ſwe naſzemu charakterowi powierzyli. Proporcyonować głos wolny Szlachcica do proporcyi ſta Zł: podatku rzecz z iſtoty ſwey ieſt nie właściwa, ſzkodliwa, i niebeſpieczna. Nie właściwa: bo zaſzczyt Kleynotu Szlacheckiego, którogo ſię Przodkowie naſi w obronie Oyczyzny ſtratą życia właſnego dokupili, żadnym ſzacunkiem naykoſztownieyſzych ozdob proporcyonowanym i porownanym bydź nie może: ſzkodliwa: bo ich rożniąc, namnożylibyśmy między niemi niechęci, zazdrości, przymowek, nieſnaſek, kłotni, zamieſzania, z czego w oſtatnią ich ohydę i rozpacz wprawiaiąc, do gorſzych nierownie doprowadzilibyśmy ſkutkow. Niebeſpieczna nakoniec, bo gdy we krwi braterſkiey nieznaydą wzlędu w ocale-

http://rcin.org.pl

niu rowności, znaydą pewnie względy w ſtanie mocnieyſzym i możnowładczym, przed ktoremi częſtokroć Prawa uginać ſię zwykły, a zniemi gdy ſię połączą: czego ſię od nich w tenczas ſpodziewać bęzziemy? czy tym kroiem przez więkſzą proporcyą podatku z naſzey reſzty nie wyzuią wolności? albo ſrożſzym nas nierownie Prawem nieobarczą? Podobne przed naſzym niedaleko wiekiem utworzyły ſię proiekta, Stan Szlachecki do pewney proporcyi gruntow ścieśniaiące? lecz co za ſkutek z nich mieliśmy, gdy na okropney w rozlewie krwi braterſkiey ſcenie ſkończyły ſię. Może to bydź, że tym nieſzczęśliwościom nowa forma Rządu granicę położy. Lecz coż za winę wſpoł-braciech naſzych upatrzyliśmy, na ktorych tak nielitościwe Prawa piſał mamy? Złe ſkutki Seymikow nieoznaczaią z ich uboſtwa przyczyny. Lecz z Miniſteryalnego do Obrad Seymikowych wpływu możnieyſzych, na nich przeto, a nie na bracią naſzą wydać winniśmy Prawo? i gdy one w dalſzey Formie Rządu uſtanowim, Swięte naſze na Seymikach zoſtaną Obrady, i gdy oręż zbytkow im odięty będzie, Prawa przed niemi niebędą ſię uganiać. Prawem na dniu wczorayſzym z opłaty iakiegokolwiek na Skarb podatku przypuściliśmy nietylko Dziedzicow, lecz i *Poſseſsorow potioritatis* do wolnego na Seymikach wotowania. Poſseſsorowie *potioritatis* w Prowincyi Naſzey Litt: ſą Poſseſsorami z konkurſu Kredytorſkiego i wydziałowych Dekretow Summownemi, zawſze od Dziedzicow na ſkupie, rownie

http://rcin.org.pl

iako posseſsorowie Zaſtawni, i niczym ſię od drugich pierwſi nie rożnią, wolnemi według Praw licznych będąc od kalkulacyi. Posseſsorow *potioritatis* między Posseſsymi znacznemi ſą drobne na włoce, morgu i czaſem na kilkunaſtu prętach do proporcyi kilkudzieſiąt Zł: możnaliż dziś zamierzoną proporcyą podatku uſuwać Szlachtę z oſiadłości Zaſtawney, od wolnego na Seymikach Obradowania, kiedyśmy na dniu wczorayſzym bez tey rożnicy dopuścili rownie ſummownych Posseſsorow, i gdy iedne Prawo iuż ieſt niewątpliwe, drugiego onemu przeciwnego ſtanowić niemożemy. Z tych względow nieśmiem uſuwać Szlachty od Obrad Seymikowych i wolnego na nich wotowania z oſiadłości zaſtawney iakikolwiek Podatek do Skarbu opłacaiącey dla czego oddaię do Laſki dodatek w propozycyi ſtoſowney z mym zdaniem i za nim upraſzam o przyſtąpienie do wotowania.

XVIII. 2. 567

http://rcin.org.pl

3339

http://rcin.org.pl

XVIII 2 567

http://rcin.org.pl